

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**CİNSİYET EŐİTLİĐİ ODAĞINDA
GELECEĞİN İNSANA YAKIŐIR İŐLERİ
YAKLAŐIMININ DESTEKLENMESİ İÇİN
TEKNİK YARDIM PROJESİ**

Türkiye'de Mevcut İŞgücü Piyasası: Kadınlar Geleceğin İŞlerine Hazır Mı?

çalıŐmanın

geleceği

Gamze TOKMAN

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Sunumun İçeriği

- Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum
- Kadınlar Geleceğin İşlerine Hazır mı?
- Kadınlar İçin Geleceğin İşlerine Hazırlık Aşamasında Temel Sorunlar Nelerdir?
- Kayıt Dışı alışan Kadınlar
  - Kadınlar Neden Kayıt Dışı alışıyor?
- Kadın İstihdamının Artırılması İçin Beceri Geliştirmenin Geleneksel ve Yeni Yolları
  - Beceri Geliştirme Yolları Nelerdir?
  - Beceri Geliştirmede Yeni Modeller
  - Sektörel ve Bölgesel İhtiyaçlar

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

**iKG
PRO**

İNŞAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI

WEglobal

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum

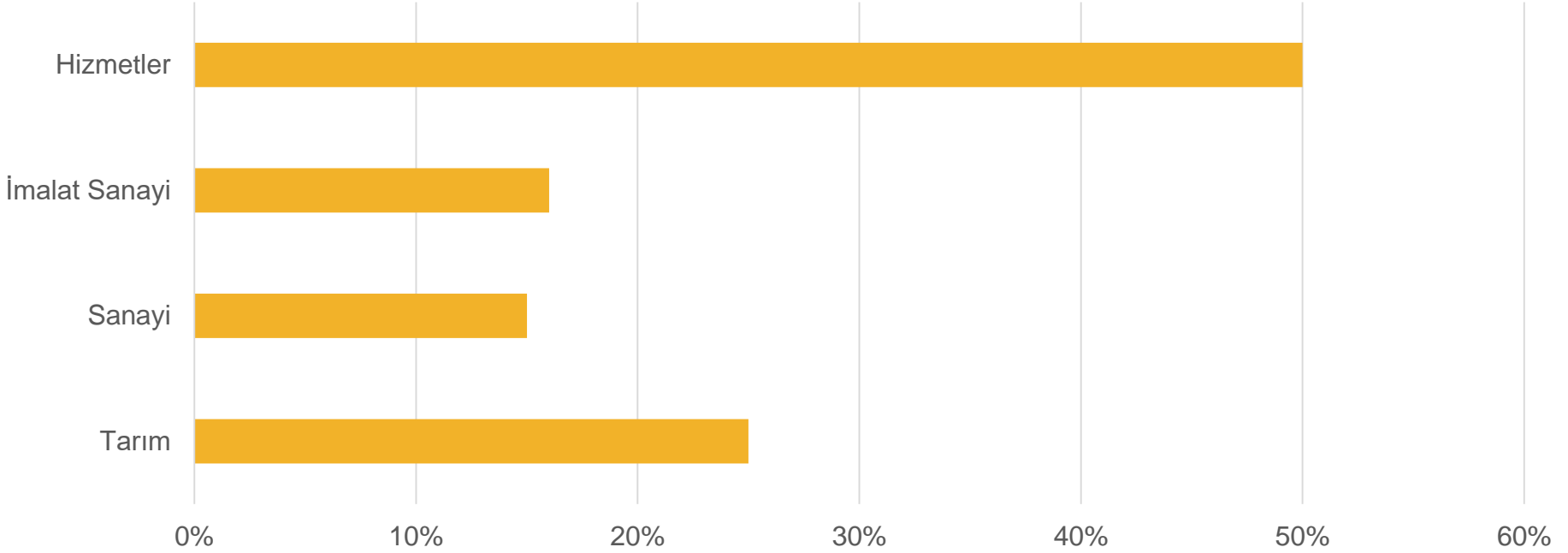
Ülkemizde işgücü rakamlarına baktığımızda 2021 yılında kadınların işgücüne katılma oranı %32,8 olarak görülmekte...erkeklerde ise bu oran %70,3....

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum

Sektörlere Göre Kadın İstihdam Oranları (%)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum

Hizmetler sektöründe çalışan kadınların büyük bir bölümü ise eğitim ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile toptan ve perakende ticaret alanlarında istihdam edilmektedir.

Kadın istihdamının yüzde 25'inin bulunduğu tarımdaki kadınların yüzde 75'i ise ücretsiz aile işçisi olarak istihdam edilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum

Kadınların ekonomiye katılımı, fırsat eşitliği, eğitim olanakları, sağlık ve kadınların siyasal açıdan güçlendirilmesi gibi kriterlere göre hazırlanan **Dünya Ekonomik Forumu'nun 2020 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde Türkiye, 156 lke arasında 133. sırada yer aldı.**

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum

Türkiye;

- Kadınların ekonomiye katılımı ve fırsat eşitliği kategorisinde 140.,
- İşgücüne katılımda 137.,
- Eşit işe eşit crette 95.,
- Eğitim olanaklarına erişimde 101.,
- Sağlıkta 85.,
- Siyasi yaşamda temsilde 114. sırada yer aldı.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Türkiye'de Mevcut İşgücü Piyasası Genel Durum

Türkiye;

- Kadınların işgücüne katılım oranı %32,8 erkeklerin ise %70,3,
- Üst düzey yetkili ve yöneticilerin %16'sı kadın, %84'ü erkek,
- Kadınların kazanılan tahmini geliri erkeklerinkinin %45'i kadar. Yani kadınların geliri, ortalama olarak erkeklerinkinin yarısından az,
- Mecliste kadınların oranı %17,3, bakanlık görevlerindeki kadınların oranı ise %11,8.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Geleceğin İşlerine Hazır mı?

Araştırmalar kadınların istihdama katılımı ile internete erişim arasında doğrusal bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı gelişimi ve yaygın kullanımı; kadınların kalkınma kapasitelerini ve emek piyasasında rekabet güçlerini artırmakta, kadın girişimciliği ve istihdamı için yeni fırsatlar yaratmakta ve kadınların piyasa bilgilerine, sosyal ağlara ve finansmana ulaşımını kolaylaştırmaktadır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Geleceğin İşlerine Hazır mı?

Dünya çapındaki teknoloji işgücünün yalnızca %17,5'i kadın ve liderlik pozisyonlarında kadınların oranı yalnızca %5'tir.

Kadınların temel becerileri kazanması için bilişim ve iletişim teknolojileri; hem **bilgisayar ve internet kullanımını yaygınlaştıracak** hem de mekân ve zaman kısıtlaması olmadan, **cretsiz şekilde kadınların dijital okur yazarlık** gibi temel becerilere ulaşmasını sağlayacak şekilde kullanılabilir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Geleceğin İşlerine Hazır mı?

Örneğin;

Dünya Bankası gibi kuruluşlar, son zamanlarda girişimcilik projelerini dijital ekonomi ve teknoloji ayaklarıyla birleştirerek **kadınların ev ve iş yaşantılarını daha kolay uyumlaştıran, müşteri portföylerini ve pazarlama araçlarını genişleten** "Kadınlara Finansman Girişimi" gibi çalışmalara yönelmektedirler.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Geleceğin İşlerine Hazır mı?

Örneğin;

Amerikan Üniversiteli Kadınlar Derneği'nin akademik dergiler, şirketler ve hükümet kaynaklarından alınan 380'den fazla araştırmmanın incelemesine dayanan çalışmasında, okuldaki erkek çocuklar arasında mühendislik ve hesaplamaya daha erken yaşta maruz kalmanın “bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik konularına karşı daha olumlu tutum ve ilgi” yarattığı sonucuna varılmıştır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Geleceğin İşlerine Hazır mı?

Öğrenciler niversiteye ulaştıklarında, **erkeklerin %20'si** mühendislik veya bilgisayar alanında kariyer yapmayı planlarken, **kadınlar** arasında bu oran sadece **%5,8'dir**.

GİZLİ SAYILAR

<https://www.youtube.com/watch?v=WBpA0WChbDY>

Dorothy Vaughan, Katherine Johnson,
Mary Jackson

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar İçin Geleceğin İşlerine Hazırlık Aşamasında Temel Sorunlar Nelerdir?

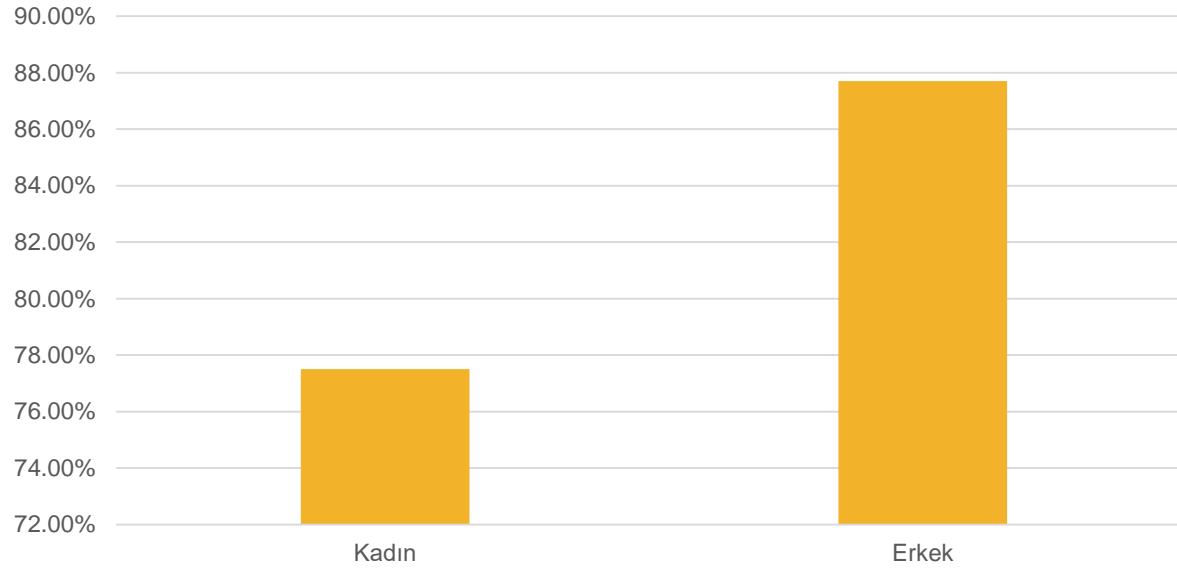
- İnternet ve bilişim teknolojilerinin kadınlar tarafından kullanılmasının önündeki en büyük engellerden biri kadınların bu alandaki bilgi ve eğitim eksikliği,
- Ülkemizde kadınlar ve erkekler arasında teknoloji üretimi ve kullanımı hususunda var olan ciddi açığıın varlığı,
(2021 yılında erkeklerde %87,7 ve kadınlarda %77,5)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar İçin Geleceğin İşlerine Hazırlık Aşamasında Temel Sorunlar Nelerdir?

Internet Kullanım Oranları

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar İçin Geleceğin İşlerine Hazırlık Aşamasında Temel Sorunlar Nelerdir?

- Teknolojinin üretimi ve kullanımı açısından kadınların yaş, sosyo-ekonomik durum, yaşadığı bölge (kır/kent ve dezavantajlı bölgeler) ve eğitim gibi farklılıkları göz önünde bulundurularak farklı gruplara yönelik özellikle eğitim ve teşvik politikaların eksikliği,
- Kadın istihdamına yönelik politikaların, teknoloji eğitimini de içerecek şekilde analiz edilmemesi, politikaların ve eğitimlerin buna yönelik olarak şekillendirilmemesi,
- Kadınların özellikle dijital ekonomiyi kullanma konusunda finansal açıdan yeterince teşvik edilmemeleri.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

SONUÇ

İş dünyasındaki değişimin mimarı olarak gördüğümüz kadınların seğiminde de değişiklikler olması beklenmektedir.

Kadınlar kömür madeninde, elik yapılar da, otomobil üretiminde ve hatta perakende sektörlerinde yönetici olarak yer almıyorlar.

Ancak, yeni bilgi dünyasında kadınlar giderek daha iyi işler yapıyorlar. Bundan sonra yeni işler ağırlıklı olarak bilgi, sağlık, eğitim ve kişisel hizmetler sektörlerinde olacak....

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

SONUÇ

Teknolojinin retimi ve kullanımı; günlük yaşamda kadınların hayatlarını kolaylaştırması, çocuklarının eğitimine katkı sağlaması, kadınların risk bölgelerinde güvenliklerini artırması gibi daha uzun vadede ülkelerin gelişimine önemli katkı sağlayacaktır.

Teknolojinin kullanımı ve üretimi hususunda kadınlar arasında ihtiyaç, yaşam koşulları, bölgesel, yaş ve eğitim alanında ciddi farklılıklar bulunmaktadır. Dolayısıyla kadın ve teknoloji alanında geliştirilecek politikaların bu farklılıkları ve dezavantajlı grupları göz önünde bulundurması gerekmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kayıt Dışı alıŐan Kadınlar

Kadınların kayıt dışı istihdam oranının fazla olması, en baŐta kırsal kesim içinde tarlada çalıŐan kadınlar olmak üzere, eve iş verme sistemi içerisinde evlerde çalıŐan kadınlar ve hizmetler sektöründe yaygın bir Şekilde kayıt dışı çalıŐmalarından kaynaklanmaktadır.

Kayıt dışı çalıŐan kadınların çalışma süreleri çok uzundur.

cretleri de özellikle tekstilde parça baŐına ücret uygulanması nedeniyle düŐüktür.

Kayıt dışı çalıŐmalarından dolayı iş kazalarına karşı bir korumaları da bulunmamaktadır.

Ekonomik krizin etkisi ile
15-24 yaş arası kadın istihdamı
130 bin azaldı, işsizliği 98 bin kişi arttı.

İstihdama katılım oranı genç kadınların
% 21.4, genç erkeklerde % 43.9.

Fazla çalışma yaygın

Geçen yıl 2 milyon 932 bin kadın haftalık
45 saatten fazla çalıştırıldı ve bunların
% 34.4'ü olan 1 milyon 9 bin kişi kayıtdışıydı.

Eğitim şart

İlköğretim mezunu kadınların istihdama
katılım oranı % 26.5 iken, bu oran
yükseköğretim mezunlarında % 57.7.

Kadınlar Neden Kayıt Dışı Çalışıyor?

Ekonomik ve mali nedenler; işsizlik, enflasyon, gelir dağılımındaki adaletsizlik ve yoksulluk, , ekonomik durgunluk ve krizler...

İşsizlik; Kadınların işsiz kalmamak, yaşamak ve geçinmek için düzensiz ve güvencesiz de olsa kazanç elde etmek zorunda olması....

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Neden Kayıt Dışı Çalışıyor?

Gelir Dağılımındaki Adaletsizlik ve Yoksulluk; Kadınlar iş bulabilmek ya da biraz daha fazla gelir elde edebilmek için kayıt dışı çalışmayı gönüllü olarak kabul etmektedirler.

Ancak bir süre bu şekilde çalıştıktan sonra bakmakla yükümlü olduğu aile bireylerinden birisinin ya da kendisinin hastalanması sonucunda almış olduğu ücretin bir kısmını tedavi ve sağlık giderleri için harcamak zorunda kalmaktadır.

Bunun sonucunda biraz daha yoksullaşmakta, tekrar hayatını devam ettirebilmek için ise kayıt dışı çalışmaya devam etmek zorunda kalmaktadır.

Kadınlar Neden Kayıt Dışı Çalışıyor?

Ev-eksenli çalışma; Ham ya da ara maddelerin evlerinde oturan kadınlara verilmesi ve bunların daha sonra, yani işlendikten sonra belirli bir ücret karşılığında toplanması şeklinde görülmektedir.

Kadınlar güvenceli iş imkanından yoksun, kötü çalışma koşullarında, düşük ücret karşılığı çalışmaktadır.

Eğitim Seviyesinin Düşüklüğü; Eğitim seviyesi yükseldikçe kayıt dışı istihdam oranının azaldığı görülmektedir.

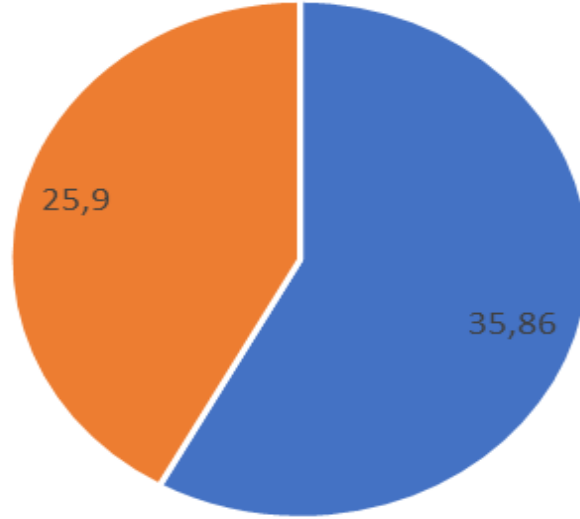

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadınlar Neden Kayıt Dışı alışıyor?

Cinsiyete Göre Kayıt Dışı alışma Oranları (%)

■ Kadın ■ Erkek

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Kadın İstihdamının Artırılması İçin Beceri Geliştirmenin Geleneksel ve Yeni Yolları

Beceri gerçekleştirmek kadınların işgücü piyasası girmelerini kolaylaştırmak için bir araçtır.

Eğitim ve öğretim yoluyla edinilen beceriler; yeni teknolojilerin ve çalışma biçimlerinin benimsenmesini, daha iyi kararlar verilmesini, planlama yapılmasını ve yeniliğin teşvik edilmesini sağlar.

Gelecekteki beceriler;

- Fiziksel beceriler,
- Temel beceriler,
- İleri seviye bilişsel beceriler,
- Sosyal beceriler,
- Teknoloji becerileri.

Beceri Geliştirme Yolları Nelerdir?

1. Problem Çözme

Bir sorunun temeline inmek için doğru soruları sorabilen çalışanlara ihtiyaç var. Nasıl düşüneceğinizi ve öğreneceğinizi öğrenmeniz gerekecek...

2. Yaratıcılık

Sorunları çözmek için yeni yollarını düşünebilmek....

Merak ve hayal gücü yeniliği yönlendirir ve problem çözmek için anahtardır.

Beceri Geliştirme Yolları Nelerdir?

3. İletişim

Dinleme ve topluluk önünde konuşma gibi beceriler giderek daha önemli hale geliyor. İster takım arkadaşlarınızla, amirlerinizle, kuruluştaki liderlerle veya müşterilerle olsun..

4. Zaman Yönetimi

İyi öncelik verme ve daha çok çalışmak yerine daha akıllı çalışma yeteneği, eğitiminize, kariyerinize ve ötesine uygulayabileceğiniz hayati bir beceridir.

Beceri Geliştirme Yolları Nelerdir?

5. Stres Yönetimi

Yararsız alışkanlıkları tanıyarak ve daha faydalı olanları benimseyerek, günlük yaşamda daha mutlu ve daha üretken hissedebilirsiniz.

6. Ekip Çalışması

Bir ekipte nasıl çalışılacağını bilmek, hayal kırıklıklarıyla nasıl başa çıkacağını bilmek ve hızla değişen çalışma ortamlarına uyum sağlayabilmek...

Beceri Geliştirme Yolları Nelerdir?

7. Bilgi Yönetimi: Belirli bir bağlam içerisinde bilgiyi nasıl bulacağımız, nasıl değerlendireceğimize, nasıl çözümleyeceğimize, nasıl uygulayacağımıza ve bilgiyi nasıl yayacağımıza en önemli unsurlardan bir tanesidir.

Beceri Geliştirmede Yeni Modeller

Bu uzmanlık alanlarında problem çözmek için farklı süreçler ve yaklaşımlar kullanılmalıdır.

Örneğin; tıp riski önlemeye, riskten kaçınmaya çalışır, işletme alanında ise içerisinde belirsizlik veya risk olan bir çözüm dahi kabul edilebilir.

Belirli bir beceriyi uzmanlık düzeyinde edinebilmeleri ve tutarlı bir şekilde kullanabilmeleri için öğrenenlerin epey uygulama yapması gerekir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Beceri Geliştirmede Yeni Modeller

- Beceriler, en iyi küçük adımlarla öğrenilir. Uzmanlık düzeyine yaklařtıķa adımlar artar, büyür.
- Öğrenenlerin becerileri hızlı ve etkin bir şekilde öğrenebilmeleri için, düzenli olarak geri bildirim almaları gerekir.
- Beceriler bir öğretmenin, bir koun veya bir teknolojinin yardımı olmadan deneme-yanılma yoluyla ğrenilebilse dahi, uygun öğretme yöntem ve teknolojilerinin kullanılmasıyla beceri gelişimini iyileştirmek büyük lde mümkündür.

Sektörel ve Bölgesel İhtiyaçlar

Son yıllarda daha iyi işgücü piyasası ihtiyaçlarının analiz edilmesi ve becerilerin eşleştirilmesi önem kazanmıştır.

Özellikle sektörel yaklaşımın benimsenmesi işvereni ve işçileri (sendikaları) bir araya getirmekte ve sosyal diyalogu güçlendirmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Sektörel ve Bölgesel İhtiyaçlar

Sektörel bazda beceri geliştirme eğitimleri verilirken;

- 1.İşgücü piyasası ihtiyaçlarını karşılamak için belirli bir sektör veya sektörler grubu seçilmelidir,
- 2.Eğitimin standartları belirlenmelidir,
- 3.İşverenlerin ihtiyaç ve istekleri göz önüne alınmalıdır,
- 4.Çıraklık eğitimi gibi uygulamalara yer verilmelidir.
- 5.Ortak bir eğitim dili kullanılmalıdır.
- 6.Yeni ortaya çıkan sektörler belirlenmelidir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

TEŐEKKÜRLER EDERİZ.

Çalıőmanın

geleceği

**iKG
PRO**

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

WEglobal

**T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI**